

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/114/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122015331
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2122015331.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.X.XXXX v C., bytom D. XX/XXX, E. - D., tohto času vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného voči rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 25.5.2023, sp. zn. 2T/84/2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 6.2.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B. zamieta.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 25.5.2023, sp. zn. 2T/84/2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), uznal obžalovaného A. B. (ďalej len „obžalovaný“) za vinného z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že 9.11.2021 v čase približne o 23:30 hod. v Hlohovci na ulici SNP č. 11 v budove Obvodného oddelenia Policajného zboru Hlohovec, počas toho ako bol umiestnený v miestnosti pre predvedené a zadržané osoby, opakovane silno kopal do vnútornej strany mrežových dverí vedúcich do tejto miestnosti, v dôsledku čoho došlo k vytrhnutiu kovovej výplne týchto dverí z nitov a následne rukami uvoľnený plech poohýbal, čím došlo k ich poškodeniu a znefunkčneniu, a týmto svojim konaním spôsobil Slovenskej republike, Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00151866, škodu vo výške 597,58 eura s daňou z pridanej hodnoty.

Za to okresný súd podľa § 44 Trestného zákona obžalovanému upustil od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona, pretože pokladal úhrnný trest uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 10T/8/2022 zo 14. septembra 2022, právoplatným 22. decembra 2022, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/133/2022 z 22. decembra 2022 podľa § 155 odsek 1 Trestného zákona s použitím § 36 písmena l) Trestného zákona, § 37 písmena m) Trestného zákona, § 38 odsek 2 Trestného zákona, § 38 odsek 7 Trestného zákona a § 41 odsek 2 Trestného zákona vo výmere 8 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný. Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenú Slovenskej republike - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky škodu vo výške 597,58 eura.

Z vykonaného dokazovania zo svedeckých výpovedí F. G., H. I. a D. J., z vyčíslenia škody, odborného vyjadrenia, faktúry za opravu poškodenej mreže dverí, záverov znaleckého posudku vo vzťahu k závislosti obžalovaného na psychoaktívnych látkach a z pripojeného priestupkového spisu Okresného úradu Trnava mal okresný súd za preukázané, že správanie obžalovaného v priebehu umiestnenia v miestnosti pre predvedené a zadržané osoby sa postupne zhoršovalo a z verbálnej agresivity cez vymočenie sa na podlahu a pokus o uhryznutie službukonajúceho príslušníka Policajného zboru prerástlo do fyzickej agresivity smerujúcej voči dverám na tejto miestnosti, do ktorých obžalovaný

opakovane silno kopal, v dôsledku čoho došlo k vytrhnutiu kovovej výplne mreží z nitov, a následne uvoľnený plech obžalovaný poohýbal rukami, pričom od tohto konania neupustil ani na opakované výzvy príslušníka Policajného zboru, aby dvere nepoškodzoval. Poškodené dvere boli opravené za sumu 597,58 eur, ktorú na základe faktúry uhradil poškodený. Keďže obžalovaný naplnil jednotlivé znaky skutkovej podstaty prečinu poškodzovania cudzej veci, okresný súd ho uznal za vinného z tohto prečinu. K námietke obhajoby, že v prípade vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku v tejto trestnej veci by bol obžalovaný dvakrát potrestaný za tú istú vec, keďže ohľadom konania obžalovaného sa viedlo aj priestupkové konanie, okresný súd uviedol, že skutková veta rozkazu o uložení sankcie za priestupok Okresného úradu Trnava z 24.1.2022 nie je gramaticky identická so skutkom opísaným v obžalobe prokurátora a cieľom správneho konania nebolo potrestať obžalovaného za to, že v miestnosti pre dočasne umiestnených zadržaných a predvedených osôb kopaním poškodil kovový plát mreží dverí, ale za neuposlušnosť výzvy službukonajúceho príslušníka Policajného zboru. Okresný súd mal taktiež preukázať, že síce voči obžalovanému bolo začaté aj priestupkové konanie za priestupok proti majetku, avšak po vyčíslení škody bolo toto konanie postúpené na trestné stíhanie.

Okresný súd obžalovanému upustil od uloženia súhrnného trestu, pričom zohľadnil, že skutok v danej trestnej veci je v súbehu so skutkom vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 10T/8/2022, kde bol vyhlásený rozsudok dňa 14.9.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.12.2022, a ktorým bol obžalovanému za spáchanie zločinu v súbehu s prečinnými uložený 8 ročný nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý trest považoval okresný súd za dostatočný na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného prihliadnúc na skutkové okolnosti v tejto trestnej veci.

Obžalovaného okresný súd zaviazal k náhrade škody v sume 597,58 eur, keďže išlo o skutočnú škodu, ktorú poškodený zaplatil za opravu poškodených dverí.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní dňa 25.5.2023, ktoré sa konalo v neprítomnosti obžalovaného, sa prokurátor vzdal práva na podanie odvolania a obhajca obžalovaného si ponechal lehotu. Obžalovaný prostredníctvom obhajcu podal dňa 1.6.2023 odvolanie voči rozsudku proti výroku o vine a treste ako aj proti konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obžalovanému bolo písomné vyhotovenie rozsudku doručené dňa 14.7.2023

Odvolanie obžalovaný odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu podaním doručeným okresnému súdu dňa 19.7.2023.

V odvolaní uviedol, že obžalovaný sa bránil tým, že za totožný skutok bol už právoplatne potrestaný v priestupkovom konaní, a to rozkazom Okresného úradu Trnava zo dňa 14.3.2022 sp. zn. OÚ-TT-OVVS2-2022/004689, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 30 eur. Okresný súd sa s touto obhajobou obžalovaného vyrovnal tak, že skutková veta rozkazu o uložení sankcie nie je gramaticky identická so skutkom opísaným v obžalobe, a že cieľom správneho konania nebolo potrestať obžalovaného za poškodenie dverí, ale neuposlušnosť výzvy, pričom poškodzovanie dverí v rozkaze o uložení sankcie bolo spomenuté iba na vysvetlenie toho, akú výzvu obžalovaný neuposlušol. Obžalovaný má za to, že skutková veta v priestupkovom konaní je čo do spôsobu konania a následku totožná so skutkom v danej trestnej veci, pričom nie je potrebná gramatická zhoda slov. Tak v priestupkovom konaní ako aj v trestnom konaní skutok spočíval v tom, že obžalovaný mal kopať do dverí a tieto mal poškodiť, avšak v priestupkovom konaní bolo uvedené aj to, že obžalovaný v tomto konaní pokračoval aj napriek opakovaným výzvam príslušníka Policajného zboru. Obžalovaný je toho názoru, že na to, aby bol dostatočne jasne a zrozumiteľne špecifikovaný priestupok proti verejnému poriadku (neuposlušnosť výzvy verejného činiteľa) nebolo potrebné do skutkovej vety zahrnúť časť, ktorá hovorí o poškodzovaní kovového plátu na dverách. Zo skutkovej vety v rozkaze one bis in idem uložení sankcie v priestupkovom konaní je skutok formulovaný aj ako priestupok proti majetku, pričom nie je rozhodujúce ako správny orgán právne kvalifikoval konanie. Taktiež nie je významné, že správny orgán postúpil vec v časti poškodzovania majetku na trestné stíhanie, keďže nevykonal žiadnu zmenu skutkovej vety a v konečnom dôsledku tak rozhodol aj o tom, že obžalovaný mal poškodiť kovový plát na dverách. Správne konanie bolo ukončené tým, že obžalovaný bol uznaný za vinného podľa skutkovej vety, ktorá zahŕňa aj poškodenie majetku.

Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sa zásada ne bis in idem aktivuje pri tom istom skutkovom stave chápanom ako súbor konkrétnych, vzájomne nerozlučne prepojených okolností bez ohľadu na jeho právnu kvalifikáciu alebo chránený právny záujem (nález Ústavného súdu SR z 6.2.2019, sp. zn. PL ÚS 9/2017).

Obžalovaný považuje trestné stíhanie voči nemu za neprípustné podľa § 9 odsek 1 písmeno g) Trestného poriadku a navrhol, aby bol napadnutý rozsudok zrušený a trestné stíhanie bolo voči nemu zastavené.

K odvolaniu obžalovaného sa prokurátor nevyjadril a splnomocnenec poškodeného uviedol, že obžalovaný výšku škody nerozporuje.

Za účelom prejednanía odvolania obžalovaného nariadil Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) termín verejného zasadnutia na 6.2.2024, na ktorý sa dostavili prokurátorka Krajskej prokuratúry Trnava, obžalovaný a obhajca obžalovaného substitučne zastúpený iným obhajcom. Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd ho na verejnom zasadnutí nedopíňal, nakoľko žiadne návrhy v tomto smere neboli. Prokurátorka na verejnom zasadnutí v konečnom návrhu žiadala odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť. Obhajca obžalovaného zotrval na písomne uvedených dôvodoch odvolania a v ňom uvedenom návrhu na rozhodnutie, ku ktorému návrhu sa pripojil aj obžalovaný.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 odsek 1 Trestného poriadku odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 316 odsek 3 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

- a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo
- c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 odsek 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 odsek 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohol a urobil tak v zákonom stanovenej lehote, preskúmal postupom podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, by krajský súd prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd pri dodržaní procesného postupu správne zistil skutkový stav veci, vykonal úplné dokazovanie a dôsledne zhodnotil všetky dôkazy realizované na hlavnom pojednávaní, takže z hľadiska dodržania zásad obsiahnutých v ustanovení § 2 odsek 10 Trestného poriadku treba konštatovať, že neexistuje žiaden relevantný dôkaz, ktorý by nebol v napadnutom konaní vykonaný. Následne okresný súd všetky zákonne vykonané dôkazy v intenciách § 2 odsek 12 Trestného poriadku správne vyhodnotil jednotlivo i v celom ich súhrne a zdôvodnil aj nevyhoveniu námietke obhajoby na porušenie zásady ne bis in idem.

Okresný súd pritom v odôvodnení svojho rozhodnutia v súlade s požiadavkami obsiahnutými v ustanovení § 168 odsek 1 Trestného poriadku podrobne a jasne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčené alebo pochybné, akými úvahami sa správal pri hodnotení dôkazov, a tiež ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného.

Ani krajský súd nemá pochybnosti o tom, že obžalovaný spáchal skutok v rozsahu skutkových zistení napadnutého rozsudku okresného súdu. Z tohto dôvodu si skutkové závery okresného súdu osvojuje, a keďže sa s nimi stotožňuje, v celom rozsahu na ne ako na správne aj odkazuje. V posudzovanom prípade aj podľa názoru krajského súdu vykonané dokazovanie jednoznačne preukazuje, že skutok sa stal a spáchal ho obžalovaný, čo vyplýva z výpovedí svedkov F. G., H. I. a D. J., z vyčíslenia škody, odborného vyjadrenia, faktúry za opravu poškodenej mreže dverí, záverov znaleckého posudku vo vzťahu k závislosti obžalovaného na psychoaktívnych látkach a z pripojeného priestupkového spisu Okresného úradu Trnava, ktoré dôkazy okresný súd vyhodnotil jednotlivo i v súhrne a dospel k správnym skutkovým zisteniam.

Kľúčová odvolacia námietka obžalovaného spočívala v tom, že skutok v danej trestnej veci je totožný vo vzťahu ku kopaniu do kovového plátu mreží na dverách a jeho poškodeniu, so skutkom v priestupkovom konaní, za ktorý bola obžalovanému už právoplatne uložená sankcia za priestupok. Obžalovaný tak má za to, že ide o porušenie zásady ne bis in idem.

Vysporiadanie sa s touto námietkou obžalovaného okresným súdom bolo nedostatočné a možno prisvedčiť obžalovanému, že pre vylúčenie porušenia zásady ne bis in idem nestačí, že totožnosť skutku v tomto konaní a v priestupkovom konaní nie je gramaticky identická.

Skutok v danej právnej veci je formulovaný tak, že obžalovaný dňa 9.11.2021 v čase asi o 23:30 hod. v Hlohovci na ulici SNP č. 11 v budove Obvodného oddelenia Policajného zboru Hlohovec počas umiestnenia v miestnosti pre predvedené a zadržané osoby opakovane silno kopal do vnútornej strany mrežových dverí, v dôsledku čoho došlo k vytrhnutiu kovovej výplne týchto dverí z nitov a následne rukami uvoľnený plech poohýbal, čím došlo k poškodeniu a znefunkčneniu dverí, a týmto spôsobil škodu vo výške 597,58 eur.

Výrok skutku v rozkaze o uložení sankcie za priestupok v konaní Okresného úradu Trnava zo dňa 24.1.2022 sp. zn. OÚ-TT-OVVS2-2022/004689 bol formulovaný tak, že obžalovaný dňa 9.11.2021 vo večerných hodinách v budove OO PZ Hlohovec na ulici SNP 11 v miestnosti pre dočasné umiestnenie zadržaných kopaním poškodil kovový plát, ktorý sa nachádza na mreži dverí a tiež pokračoval v poškodzovaní napriek tomu, že bol príslušníkom PZ viackrát vyzvaný, aby upustil od protiprávneho konania, na výzvu nereagoval a v agresívnom konaní pokračoval, čím neuposlúchol výzvu verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci a spáchal priestupok proti verejnému poriadku podľa § 47 odsek. 1 písmeno a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“), za čo mu bola uložená sankcia vo forme pokuty 30 eur.

Porovnaním oboch skutkov tak v tejto trestnej veci ako aj v priestupkovom konaní, ktoré už bolo právoplatne skončené, treba prisvedčiť obhajobe, že v podstatných črtách je daná totožnosť skutku, nakoľko v oboch prípadoch je v skutku opísané konanie vo forme kopania do kovového plátu na mrežiach dverí čím došlo k poškodeniu dverí, aj keď v skutku v danej trestnej veci je doplnené, že uvoľnený plech bol rukami pohýbaný a vnikla škoda 597,58 eur. Teda v skutku v priestupkovom konaní nebola opísaná časť konania, kedy bola rukou pohýbaná vytrhnutá kovová výplň dverí a vyjadrená konkrétna suma škody, avšak v zmysle judikatúry aj rozhodnutí ESLP treba považovať obe veci založené na totožnom skutku, teda súbore konkrétnych, vzájomne nerozlučne spojených okolnostiach, pričom nie je rozhodujúce, že v priestupkovom konaní bol tento skutok kvalifikovaný len ako priestupok proti verejnému poriadku a nie aj ako priestupok proti majetku. Pri takomto posúdení bolo potrebné skúmať, či odsúdeniu obžalovaného v danej trestnej veci nebráni zásada ne bis in idem.

Okresný súd v napadnutom rozsudku už poukázal na skutočnosť, že vo vzťahu ku konaniu obžalovaného dňa 9.11.2021 v miestnosti pre zadržaných na OO PZ Hlohovec bolo pôvodne vedené len priestupkové konanie, avšak po vyčíslení škody poškodeným na sumu 597,58 eur, bola v tejto časti vec odovzdaná na trestné stíhanie.

K zásade ne bis in idem krajský súd uvádza, že túto treba chápať ako nie dvakrát o tom istom (v totožnej veci), teda zakazuje dvojité stíhanie, súdenie alebo potrestanie za ten istý skutok tej istej osoby, pričom jej zmyslom je dosiahnuť, aby osoba bola za jeden skutok sankcionovaná len raz. V tomto zmysle táto zásada predstavuje garanciu, aby totožný subjekt nebol opakovane stíhaný a sankcionovaný za totožný skutok orgánmi aplikácie práva.

Zásadu ne bis in idem ustanovuje Trestný poriadok v § 2 odsek 8 a § 9 odsek 1 písmeno e).

Podľa § 2 odsek 8 Trestného poriadku nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý už bol právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevyklučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

Podľa § 9 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie trestné stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo právoplatne zastavené, podmienenčne zastavené a obvinený sa osvedčil alebo skončilo schválením zmiernosti a zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené.

Zo znenia citovaných právnych noriem vyplýva, že sa ich pôsobnosť vzťahuje výlučne na oblasť trestného práva.

Zásadu ne bis in idem možno vyvodiť aj z aplikácie § 9 odsek 1 písmeno g) Trestného poriadku podľa ktorého trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak to ustanovuje medzinárodná zmluva.

Zásada ne bis in idem je ustanovená v medzinárodných dokumentoch, ktorými sú najmä:

- článok 14 odsek 7 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ktorý ustanovuje, že trestné stíhanie nemožno začať proti tomu, proti komu sa predchádzajúce stíhanie pre tento čin skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol obvinený uznaný vinným alebo ktorým bol spod obžaloby oslobodený.

- článok 4 odsek 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktorý ustanovuje, že nikto nemôže byť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní podľa právomoci rovnakého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

- článok 54 Schengenského dohovoru, ktorý ustanovuje, že osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný.

- článok 50 Charty základných práv Európskej únie, ktorý ustanovuje, že nikto nesmie byť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní za čin, za ktorý už bol v Únii oslobodený alebo odsúdený konečným trestným rozsudkom podľa zákona.

Vo vzťahu k zásade ne bis in idem možno zvýrazniť, že Dohovor v článku 4 odsek 1 protokolu č. 7 nezakazuje, aby konanie v rámci ktorého sú ukladané tresty, bolo rozdelené do rôznych fáz a v ich rámci potom boli postupne alebo paralelne ukladané rôzne sankcie za protiprávne konanie majúce trestnoprávnu povahu. Je vecou zmluvných štátov, aby si vybrali prostriedky, ktoré vedú k ochrane špecifických záujmov fyzickej osoby, zaručených v článku 4 odsek 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru. Zmluvné štáty sú podľa ESLP oprávnené k tomu, aby v rámci svojich právnych systémov zvolili také právne riešenia, ktoré budú reagovať na protispoločenské správanie prostredníctvom rôznych navzájom sa dopĺňajúcich konaní, ktoré tvoria jeden koherentný celok za podmienky, že spolu nepredstavujú nadmerné bremeno pre dotknutú fyzickú osobu. Takéto právne systémy, ktoré sú založené na „integrovanom“ prístupe k protiprávnemu konaniu, a najmä tie umožňujúce vedenie paralelných konaní vo vzťahu k jednému protiprávnemu konaniu rôznymi orgánmi pre rôzne účely, sú v súlade s Dohovorom.

Protiprávne konanie (skutok) fyzickej osoby, v niektorých prípadoch môže naplniť tak skutkovú podstatu trestného deliktu (trestného činu), ako aj priestupku. Súbehom sankcie a správnej sankcie v súvislosti s uplatnením zásady ne bis in idem sa zaoberal tak ESLP, ako aj Súdny dvor Európskej únie.

Na základe tejto rozhodovacej činnosti predpokladom uplatnenia zásady ne bis in idem je teda to, aby boli dané tri základné komponenty:

1. trestné obvinenie,
2. totožnosť skutku a
3. totožnosť subjektu.

Totožnosť subjektu nespôsobuje aplikačné problémy, nakoľko ak sa jedná o tú istú fyzickú osobu, bude zachovaná totožnosť subjektu.

Podľa ESLP totožnosť skutku je daná vtedy, keď konkrétne skutkové okolnosti sa týkajú toho istého obvineného a sú neoddeliteľne späté v čase a v mieste, ktorých existencia musí byť preukázaná na účely odsúdenia alebo začatia trestného konania, pričom skutok musí byť totožný v podstatných črtách.

Pojem trestné obvinenie či trestný čin definuje ESLP autonómne, čo znamená, že nepovažuje za trestné obvinenie len čin (skutok), ktorý je vyslovene označený vnútroštátnym poriadkom za trestný čin.

Táto skutočnosť má význam pri aplikácii zásady *ne bis in idem*, nakoľko pod ochranu poskytovanú čl. 4 odsek 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru možno podradiť aj také protiprávne konanie, ktoré slovenským právny poriadkom nie je označené za trestný čin, ale ide napríklad o priestupok.

V danej trestnej veci tak bolo potrebné skúmať, či právoplatným rozkazom o uložení sankcie za priestupok neprišlo v zmysle rozhodovacej činnosti ESLP k trestnému obvineniu obžalovaného za totožný skutok.

Kritériá pre posúdenie trestnej povahy deliktu vyplývajú z rozhodnutia ESLP vo veci Engel a ďalší proti Holandsku z 8. júna 1976 a možno ich sumarizovať nasledujúcim spôsobom: Prvým kritériom je právna kvalifikácia porušenia vo vnútroštátnom práve, druhým je samotná povaha deliktu a tretím povaha a stupeň prísnosti sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe. Uvedené kritériá majú alternatívnu povahu a na aplikovanie článku 4 odsek 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru sa vyžaduje naplnenie minimálne jedného kritéria.

Právna kvalifikácia porušenia vo vnútroštátnom práve je podstatná z hľadiska toho, či delikt patrí do trestného alebo správneho práva. Ak je delikt (skutok) právne kvalifikovaný ako trestný čin, obsah pojmu trestné obvinenie je naplnený, tak ide o delikt v zmysle Dohovoru. V prípade, ak delikt nie je podľa vnútroštátneho práva trestným činom, posudzujú sa ostatné dve kritériá.

Povaha deliktu z hľadiska chráneného záujmu (všeobecný, partikulárny) sa skúma z hľadiska, či je daný právny predpis adresovaný neurčitému (všeobecnému) okruhu osôb - trestná povaha alebo iba určitej špecifickú skupine osôb, ktoré majú osobitné postavenie, pričom podliehajú súboru osobitných napr. disciplinárnych pravidiel. Pri skúmaní druhého kritéria sa tiež skúma účel sankcie, ktorá sa za čin (skutok) ukladá. Pri tomto skúmaní je podstatnou okolnosťou či účel sankcie je preventívno-represívny (aspoň čiastočne) alebo reparačný. Preventívny účel zahŕňa odradenie od páchania trestnej činnosti v budúcnosti, teda či sankcia bola uložená ako trest s cieľom odradiť od ďalšieho páchania takýchto činov, nie s cieľom bezprostredne zamedziť páchatelovi v tom, aby vo svojej trestnej činnosti pokračoval (napr. rôzne opatrenia majúce za cieľ zabrániť vodičovi, ktorý skonsumoval alkoholické nápoje, aby mohol ďalej pokračovať v jazde). Reformačný účel zahŕňa ekonomickú náhradu napr. v prípade úroku z omeškania.

V prípade, ak nie je splnené niektoré z prvých dvoch tzv. engelovských kritérií tak sa skúma tretie kritérium, ktorým je stupeň prísnosti sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe. Pri tomto skúmaní sa pozornosť zameriava na druh a stupeň závažnosti (resp. tvrdošti). Z hľadiska tretieho tzv. engelovského kritéria je rozhodujúcou okolnosťou závažnosť sankcie, ktorú možno za čin (delikt) uložiť, a nie sankcia skutočne uložená. Avšak určitú relevanciu môže mať aj výška sankcie, ktorá bola skutočne uložená nemôže však znížiť závažnosť sankcie, ktorej uloženie hrozilo.

V zmysle rozhodovacej činnosti ESLP sa zásada *ne bis in idem* bude uplatňovať aj v prípade, keď totožný subjekt za totožný skutok bol trestne obvinený nie len za čin vyslovene označený Trestným zákonom ale aj keď také protiprávne konanie možno podradiť pod priestupok, ak takéto podradenie bude spĺňať tzv. engelovské kritériá. V danej trestnej veci na základe vyššie uvedených tzv. engelovských kritérií možno konštatovať, že vo vzťahu k priestupkovému konaniu nešlo o delikt, ktorý by bol trestným činom, avšak povaha deliktu z hľadiska všeobecného chráneného záujmu ako aj preventívno-represívneho účelu sankcie v priestupkovom konaní spĺňa jedno z kritérií, pre ktoré by sa mala uplatňovať zásada *ne bis in idem*. Krajský súd sa z dôvodu, že stačí naplnenie minimálne jedného kritéria, podrobne nezaoberal už stupňom prísnosti sankcie, ktorá obžalovanému hrozila, kedy za daný priestupok proti verejnému poriadku možno uložiť pokutu do 100 eur.

Engelovské kritériá sú však doplnené testom komplementárnosti, na základe ktorého je možné pripustiť dvojité vedenie konania a dvojité postih totožného páchatel'a za totožný skutok, hoci na základe engelovských kritérií ide o konania trestnoprávneho charakteru. Avšak prvok *bis* nebude naplnený vzhľadom na určité kritériá – kritériá komplementárnosti, ktoré ESLP podrobne definoval v rozhodnutí A. a B. proti Nórsku z roku 2016. Komplementárne konania musia byť kombinované integrovaným spôsobom tak, aby vytvorili súvislý celok. To znamená, že musia spĺňať nasledujúce kritériá:

- rôzne konania sledujú účely, ktoré sa navzájom dopĺňajú, a to nielen abstraktne, ale aj konkrétne, teda riešia rôzne aspekty spoločensky závažného konania;
- súbeh konaní je predvídateľný;
- zabraňuje sa duplicitě pri zhromažďovaní, ako aj posudzovaní dôkazov, najmä prostredníctvom primeranej interakcie medzi rôznymi príslušnými orgánmi;

· zabraňuje sa tomu, že dotknutá osoba bude napokon znášať nadmerné bremeno; toto riziko sa minimalizuje, ak existuje kompenzačný mechanizmus určený na zabezpečenie toho, aby celková výška uložených sankcií bola primeraná.

Kritériá komplementárnosti teda predstavujú zúženie širokého výkladu engelovských kritérií, a teda aj ochrany.

V danej trestnej veci tak možno konštatovať, že hoci rozhodnutie o priestupku za totožný skutok totožného obžalovaného spĺňa minimálne jedno z tzv. engelovských kritérií, po následnom teste komplementárnosti nebude prvok bis, teda dva krát o tom istom naplnený. V tomto prípade o totožnom skutku totožného obžalovaného prebiehalo priestupkové aj trestné konanie, avšak obe konania sledovali rôzne účely, ktoré sa navzájom dopĺňali, keďže v priestupkovom konaní bol chránený verejný poriadok a v trestnom konaní majetok, súbeh týchto konaní bol predvídateľný, nakoľko jedným skutkom je možné ohroziť rôzne chránené záujmy, zabránilo sa aj duplicitie pri zhromažďovaní a posudzovaní dôkazov najmä prostredníctvom primárnej interakcie, kde treba poukázať na skutočnosť, že časť konania smerujúca proti majetku bola pôvodne riešená ako priestupok, ale po ustálení výšky škody, bola postúpená na trestné stíhanie, a taktiež existuje mechanizmus určený na zabezpečenie toho, aby celková výška uložených sankcií bola primeraná, keďže v prípade jednočinného súbehu či už v trestnom konaní, či priestupkovom konaní sa ukladá sankcia podľa najprísnejšie postihniteľného konania. Z tohto je zrejmé, že konanie o priestupku a trestné konanie o totožnom skutku totožného obžalovaného tvorili súvislý celok, čím kritériá komplementárnosti zúžili výklad engelovských kritérií a tým aj vylúčili porušenie zásady ne bis in idem. Bolo teda možné pripustiť dvojité vedenie konania a dvojité postih totožného páchatel'a za totožný skutok ak sa viedlo priestupkové konanie aj trestné konanie.

V tejto súvislosti krajský súd poznamenáva, že okrem skutočnosti, že trestné stíhanie obžalovaného v danej trestnej veci nie je porušením zásady ne bis in idem v zmysle rozhodovacej činnosti ESLP, tak nie je porušením tejto zásady ani v zmysle rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky, keďže tento pripustil súčasné vedenie trestného a priestupkové stíhanie, ak objektom ochrany každého z nich je iný chránený záujem (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. 10. 2019, sp. zn. I. ÚS 417/2018).

Na základe vyššie opísaných skutočností krajský súd dospel k záveru, že v danej trestnej veci je trestné stíhanie prípustné aj s ohľadom na medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, preto nebol dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku a zastavenie trestného stíhanie, tak ako to navrhovala obhajoba.

Okresný súd opomenul v napadnutom rozsudku vyhodnotiť, či vyvedeniu trestnej zodpovednosti obžalovaného, ktorý spáchal prečin, nebránil ani tzv. materiálny korektív, ktorý je vyjadrený v ustanovení § 10 odsek 2 Trestného zákona, a podľa ktorého nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Okresný súd sa v napadnutom rozsudku opomenul vyhodnotiť tento materiálny korektív, preto krajský súd toto vyhodnotenie doplnil.

Materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. Jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 odsek 2 Trestného zákona aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty nejakého prečinu je vyššia ako nepatrná. Stupeň závažnosti činu má zásadný význam pre rozhodnutie o základnej otázke trestného konania (otázke viny a trestu).

S ohľadom na spôsob vykonania činu, kedy obžalovaný opakovane kopal do kovovej výplne mreží na dverách a po uvoľnení nitov kovové pláty rukami poohýbal, čím spôsobil škodu 597,58 eur a konania sa dopustil v priamom úmysle, bolo potrebné vyhodnotiť, že miera závažnosti činu bola vyššia ako nepatrná.

Pokiaľ ide o výrok o treste, tak krajský súd s postupom okresného súdu, keď obžalovanému upustil od uloženia súhrnného trestu, súhlasí, keďže na tento postup boli dané zákonné podmienky, nakoľko oba skutky boli v súbehu, a treba súhlasiť aj tým, že na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného už uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov nepodmienečne je dostatočný.

Aj pri výroku o náhrade škody okresný súd postupoval správne, keďže pri určení výšky škody vychádzal v zmysle § 126 odsek 1 Trestného zákona z účelne vynaložených nákladov na uvedenie veci do

predošlého stavu, pričom doložená faktúra za opravu dverí zohľadňuje účelne vynaložené náklady, keďže táto suma je v podstate totožná aj s odborným vyjadrením k hodnote opravy.

Na základe prezentovaných úvah a právnych záverov vo vzťahu k výroku o vine a treste obžalovaného krajský súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné, preto postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 odsek 4, § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.